

IRISPENNING 2021 – JURYRAPPORT

Spreken de feiten voor zich? Nee, zo werkt het niet in de wetenschap en in de maatschappij. Alles wat wij weten is aangeleerd en verteld.

Wetenschap vertelt zichzelf niet, maar moet gecommuniceerd worden.

De Irispenning is in het leven geroepen om excellente vormen van wetenschapscommunicatie te bekronen. Marion Koopmans belichaamt deze essentie met voortdurende gedrevenheid en enthousiasme. Als viroloog heeft Koopmans haar sporen al lang en breed verdiend.

Gespecialiseerd in voedselvirussen en de verspreiding van virussen tussen dieren en de overdracht ervan van dieren op mensen, heeft zij al vroeg gewaarschuwd voor de uitbraak van een pandemie. In 2014 speelde zij een belangrijke rol bij het indammen van de verspreiding van het ebolavirus in Sierra Leone en Liberia met de inzet van mobiele laboratoria.

In de communicatie rondom de coronapandemie heeft Koopmans schijnbaar onvermoeibaar telkens weer ingewikkelde kwesties zodanig verwoord dat het brede publiek daar echt informatie aan kon ontlennen. Zonder heikele punten te schuwen heeft zij eenduidig, geduldig en met veel kennis dit lastige onderwerp weten te duiden. Als vaste talkshowgast zat zij telkens weer aan tafel om duidelijke uitleg te geven. De veelzijdigheid van Marion Koopmans blijkt uit de bijzondere rol die zij in het OMT heeft weten te spelen. Dat zij een van de weinige onderzoekers is die namens de Wereldgezondheidsorganisatie naar China uitgezonden werd om onderzoek te doen naar de oorsprong van de virusuitbraak, illustreert haar exceptionele status.

IRISPENNING 2021 – JURYRAPPORT

De niet aflatende energie van Marion Koopmans om het publieke debat te blijven aangaan, leverde haar, samen met Diederik Gommers, al de Machiavelliprijs 2020 op. Zij was actief betrokken bij de podcastserie ‘Besmet’ van Rijksmuseum Boerhaave, waarin zij sprak over hoe we veelal verrast worden door uitbraken van infectieziekten, hier en elders in de wereld. En in de podcastserie ‘Virusfeiten’ bracht Koopmans op NPO Radio 1 als vaste gast allerlei feitelijke wetenswaardigheden over het voetlicht – of mondkapjes echt werken, wat de rol was van de vismarkt in Wuhan en hoe oud het virus is.

Ook op sociale media roert Koopmans zich; op Twitter geeft zij weerwoord aan meningen van columnisten, suggereert zij betere koppen boven nieuwsberichten en deelt zij regelmatig relevante onderzoeksresultaten. Daarbij wordt zij soms geconfronteerd met beledigingen, bedreigingen en ongezouten meningen, maar door de dialoog ook met deze twitteraars aan te gaan weet zij het gesprek telkens weer te normaliseren en terug te brengen tot de nuchtere, wetenschappelijke feiten. Haar standvastige houding getuigt van moed, is bewonderenswaardig en strekke tot voorbeeld. Met een aanstekelijke geestdrift weet zij keer op keer een onderscheid te maken tussen wat men zegt en wat wij weten over het virus, in begrijpelijke taal – vanzelfsprekend verdient Marion Koopmans de Irispenning 2021!